

**A MAB akkreditációs elvárásai, SZAKMAI BÍRÁLATI SZEMPONTJAI (SzBSz)
(osztott és osztatlan) mesterképzési szak / szakirány*, tanárszak
indításának véleményezésében**

Hatályos: 2017. január 1-től

Tartalom:	oldal
HASZNÁLT FOGALMAK ÉS ÉRTELMEZÉSEK	2
I. A KÉPZÉS TARTALMA	3
I.1. A tanterv	
I.2. A tantárgyi programok, tantárgyleírások	
I.3. A képzési folyamat (módszerek, eszközök, eljárások)	
I.4. Idegen nyelven tervezett képzés	
II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI	4
II.1. A szakfelelős, szakirány felelősök	
II.2.a,b A szakon oktatók	
II.3. Az oktató személyi-szakmai adatai	
II.4. Az idegen nyelven tervezett képzés	
III. A SZAKINDÍTÁS TUDOMÁNYOS HÁTTERE	5
IV. A SZAKINDÍTÁS INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI	5
TOVÁBBI SPECIÁLIS TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK (II.-III.-IV.) A TANÁRKÉPZÉSBEN	6
V. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS	6
VI. A SZÉKHELYEN KÍVÜL, NEM MAGYARORSZÁGON INDÍTANDÓ KÉPZÉS	6
VII. A TÁVOKTATÁSI KÉPZÉSI FORMA SPECIÁLIS FELTÉTELEI	7

Jogszabályi háttér:

A MAB a szakok indítása szakmai bírálati szempontjainak (SzBSz) összeállításánál kiindulási alapként tekinti a nemzeti felsőoktatásról szóló **2011. évi CCIV. törvény** (Nftv.) vonatkozó rendelkezéseit és a törvény végrehajtási rendelete, a **87/2015. Korm. rend.** (Nftv. vhr.) vonatkozó előírásait, különösen az **5. mellékletében** foglaltakat, valamint a **18/2016. (VIII. 5.) EMMI** rendelet („új KKK” rendelet) vonatkozó előírásait.

Emellett kiemelt figyelemmel van az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának sztenderdjei és irányelvei (*European Standards and Guidelines, ESG*) alapul vételére, különösen az **ESG 1.3-6.** pontjaiban foglaltakra.

* Pl. művészképzésben, szakmai tanárszakokon

AZ AKKREDITÁCIÓS MEGÍTÉLÉSBEN HASZNÁLT ÉS MAB ÉRTELMEZÉST IGÉNYLŐ FOGALMAK

Tartalmi vonatkozású fogalmak

ismeretkör: komplex, több féléves tantárgy , vagy legfeljebb 12 kreditnyi ismeretanyagot felölelő, szakmailag, szakterületileg összetartozó tantárgyak/tantervi egységek csoportja
tantárgy: a tanterv részét képező, egy vagy több félévhez kapcsolódó, ismeretek közlésére, készségek kialakítására, begyakorlására alkalmas oktatási egység. A tantárgyhoz kötődő tananyagot a hallgatók részben a tanterv szerint a tárgyhoz rendelt tanórákon, gyakorlati foglalkozáson való részvétellel, részben további otthoni, önálló munkával sajátítják el. A tantárgyhoz kapcsolódó követelmények sikeres teljesítését – <i>a kritériumként előírtak kivételével</i> – a hozzárendelt kreditek ismerik el. A tantárgy választhatóság szempontjából lehet: a/ kötelező (az adott szakon, szakirányon/specializáción mindenki számára előírt); b/ kötelezően választható (megadott kínálatból előírt választási lehetőség); c/ szabadon választható (korlátozás nélkül ¹ kitölthető kredit- és órakeret)
speciális tantervi egység: szakmai gyakorlat (pl. klinikán, kórházban, terepen, tangazdaságban stb.), szakdolgozat
törzsanyag: a kötelező és a kötelezően választható ismeretek. Nem törzsanyag az esetleges specializációs modul (differenciált ismeretek) és a szabadon választható tárgyak
szakmai ismeretkör: az adott szakképzettség megszerzése szempontjából meghatározó ismeretek együttese
elméleti ismeret: meghatározó mértékben elméleti tudást célzó tananyag, az elsajátítására alkalmas ismeretátadási (pl. <i>előadás</i>) és ismeretellenőrzési (pl. <i>kollokvium, tesztvizsga</i> stb.) módokkal
gyakorlati ismeret: elméleti tudás gyakorlatba ültetése , vagy eleve gyakorlati/készség jellegű ismeret, az elsajátítására alkalmas ismeretátadási (pl. <i>gyakorlat, szeminárium</i> stb.) és ismeretellenőrzési módokkal (pl. <i>gyakorlati jegy, projektmunka bemutatása, prezentáció</i> stb.)

A személyi feltételeket érintő fogalmak

a szakon oktatók: a tantervben szereplő elméleti, ill. gyakorlati órákon oktatási feladatot ellátó személyek, akik ➤ alkalmazási típus alapján lehetnek: T, R: az adott felsőoktatási intézményben (FOI) közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban, vagy ezekkel azonos elbírálás alá eső jogviszonyban, teljes munkaidőben (T) , illetve részmunkaidőben (R) oktatói², tanári, tudományos kutatói , vagy más (pl. <i>mérnök, könyvtáros</i> stb.) munkakörben foglalkoztatottak , E: egyéb módon az oktatásba bevont , pl. megbízási jogviszony ³ keretében alkalmazottak (<i>óraadó, prof. emer.</i>), ➤ az „intézményhez (FOI) tartozás” , a személyi feltételek elsődleges megítéléséhez figyelembe vehetőség szempontjából lehet: A: aki az Nftv. 26. §. (3) bekezdés szerint ⁴ az érintett felsőoktatási intézményt jelölte meg ^{5 6} írásos nyilatkozatában. Ezzel az adott intézménynek „akkreditációs” nyilatkozatot tett oktatónak (A) minősül , a FOI működési feltételei (pl. <i>szakindítás személyi feltételei</i>) meglétének megítélésénél figyelembe vehető . V: „vendégoktató” : más FOI-nek írt , vagy sehol sem írt alá „akkreditációs” nyilatkozatot , így a vonatkozó jogszabályi személyi feltételek⁷ megítélésénél nem vehető figyelembe .
szakfelelős: a szak tartalmáért, a teljes képzési folyamatért felelős, hatáskörrel rendelkező oktató
szakirány felelőse: a szakon belül önálló szakképzettséget eredményező , speciális szaktudást biztosító képzés tartalmáért, a szakirányos képzési folyamatért felelős oktató
ismeretkör felelőse: az ismeretkör tantárgyai oktatásának szervezéséért, fejlesztéséért, összehangolt oktatásának biztosításáért felelősséget vállaló oktató
tantárgyfelelős: a tantárgy oktatásának szervezéséért, fejlesztéséért felelős oktató
törzs-oktatók: a törzsanyag ismeretköreinek intézményi elsajátítását lehetővé tevő tantárgyak oktatói

¹ Nftv. vhr. 87/2015. Korm. rend. 54. § (2) ... Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

² A felsőoktatási intézményben létesíthető oktatói munkakörök: tanársegéd, adjunktus, főiskolai, ill. egyetemi docens, főiskolai, ill. egyetemi tanár, mesteroktató. Ld. Nftv. 27. § (1)

³ Nftv. 25. § (3) Megbízási jogviszony keretében az oktatói feladat akkor látható el, ha a tevékenység jellege ezt megengedi, továbbá a végzett munkára fordított idő nem haladja meg a teljes munkaidő hatvan százalékát (a továbbiakban: óraadó oktató).

⁴ Nftv. 26. § (3) Az oktató – függetlenül attól, hogy hány felsőoktatási intézményben lát el oktatói feladatot – az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe. Az oktató, írásban adott nyilatkozata határozza meg, hogy melyik az a felsőoktatási intézmény, amelyiknél figyelembe lehet őt venni.

A nyilatkozat meglétét a fenti értelmű nyilatkozatot adottaknak a **FOI rektora által hitelesített (oktatóknál a FIR számokat is megadó)** listája igazolja, amely a MAB-hoz véleményezésre eljuttatott beadvány része.

⁵ A FOI-ban foglalkoztatott esetében ún. *első helyen foglalkoztatott oktató*

⁶ **Átlépő szándéknyilatkozó:** létesülő intézménybe lépés, vagy más okból történő átlépésnél az új, vagy másik FOI-nak átlépő szándéknyilatkozatot adott oktató, aki egy adott FOI-ban A oktató, ugyanakkor más, pl. létesítés alatt álló FOI által benyújtott szakindítási kérelemben úgy szerepel, mint aki ebben a másik intézményben szándékozik majd A oktató lenni. Ez esetben csatolni kell a korábbi/addigi intézménye rektorának nyilatkozatát arról, hogy az illető oktató ezen szándékáról tudomása van, az oktató neki adott nyilatkozata visszavonása megtörténik/megtörtént. (E rektori nyilatkozat nélkül az illető oktató az új, vagy másik FOI kérelmében akkreditációs szempontból egyáltalán nem vehető figyelembe!)

⁷ Lásd Nftv. vhr. 87/2015. Korm. rend. 5. melléklet

I. A KÉPZÉS TARTALMA

(A jogszabályban (87/2015. Korm. rend., 5. melléklet) előírtakat aláhúzott bold betűk jelölik)

A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtakat teljesítse

I.1. - I.2. az intézmény által a szakra kidolgozott **tanterv**, a **tantárgyi programok**, **tantárgyleírások** szakmai tartalma, azaz:

- a KKK „**Szakmai jellemzők**” pontja alatt megadott, a szakot felépítő, a szakképzettséghez vezető **tudományágak**, **szakterületek**, ill. az ezeket megjelenítő **ismeretkörök/tantárgyak** a tantervben **felismerhetően jelenjenek meg**, és a **jelzett kredit-tartományokban** legyenek;
- a KKK „**Képzési cél**” pontja szerinti **kimeneti kompetenciák** (*tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség*) **hallgatók általi elérését biztosítsa** az adott képzési időn belül **megvalósíthatóan** – a mesterképzésbe **belépéshez előírt feltételek betartásával**, az esetleg hiányzó ismeretek pótlásának biztosításával.

I.3. A tervezett **képzési folyamat** (*módszerek, eszközök, eljárások*) – a bemutatásból megítélhetően – **biztosítsa:**

- a hatékony ismeretszerzéshez a **tanulástámogatás megfelelő intézményi eszközrendszerét** (*tananyag, tansegédlet, tutor/mentor rendszer...*) az adott képzéshez alkalmas **oktatási módszertant**, figyelemmel az ESG 1.3 alábbi előírásaira is:
 - ✓ figyelembe veszi a hallgatók és szükségleteik sokféleségét, rugalmas tanulási útvonalakat tesz lehetővé számukra,
 - ✓ a szak sajátosságaihoz illeszkedően használ többféle pedagógiai módszert, különféle tanítási módokat vesz figyelembe és alkalmaz, ahol az helyénvaló,
 - ✓ autonóm tanulói öntudatra bátorít, miközben gondoskodik a megfelelő oktatói irányításról és támogatásról;
- a szak jelzett **orientációjával**⁸ **összhangban lévő** mértékű **gyakorlati képzés** **szakszerű körülményeit, szervezettségét** az intézményben zajló és az intézményen kívüli (*szakmai gyakorlat*) képzés során is.
- az **ismeretellenőrzési, értékelési módszerei és eljárásai** (beleértve a **záróvizsgát** is) **alkalmasságát** a valós **hallgatói tudás és teljesítmény mérésére**. Ehhez ismeri a létező teszt- és vizsgamódszereket (ld. ESG 1.3) és a szak sajátosságaihoz illeszkedően alkalmazza azokat.
- **A képzés során külföldi részképzés céljából a tantervbe épített, nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak, mobilitási ablak álljon rendelkezésre.**
- A képzés jellemzőiről **készüljön** a hallgatók számára elérhető **tanulmányi tájékoztató kiadvány**.

I.4. Az **idegen nyelven folytatni tervezett képzésre** is érvényesek a szakra vonatkozó KKK előírásai (*az Nftv. 51.§ (2) bekezdése*⁹ figyelembe vételével).

A képzés tanterve a magyar nyelvű képzésével a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök tekintetében – *az esetleges specializációra is tekintettel* – egyezzen meg. Csak indokolt, a KKK-ban rögzített képzési cél és az előírt **kompetenciák együttesének megvalósulását nem veszélyeztető eltérések** fogadhatók el.

⁸ A 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet "4. § Az alap- és mesterképzési szakokon, felsőoktatási szakképzésekben a szak, szakképzés orientációja a képzési program jellege alapján lehet:

a) *kiemelten elméletigényes*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 70-80 százalék,
 b) *elméletorientált*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 60-70 százalék,
 c) *kiegyensúlyozott*, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 40-60 százalék;
 d) *gyakorlatorientált*, amelyben az elméleti jellegű ismeretátadáshoz képest a gyakorlati jellegű ismeretszerzés aránya 60-70 százalék,
 e) *kiemelten gyakorlatigényes*, amelyben az elméleti jellegű ismeretátadáshoz képest a gyakorlati jellegű ismeretszerzés aránya 70-80 százalék."

⁹ 51. § (1) A felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az előírt nyelvvizsga letétele.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat - a záróvizsga kivételével - nem kell alkalmazni, ha a képzés nyelve nem a magyar nyelv...

II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI

(A jogszabályban (87/2015. Korm. rend. 5. melléklet) előírtakat aláhúzott bold betűk jelölik)

II. 1. Szakfelelős, szakirány-felelős¹⁰ **AT**

- Az **intézménynek „akkreditációs” nyilatkozatot adott, ott teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT), tudományos fokozattal rendelkező oktató**, egyetemi/főiskolai tanár vagy docens.
- **Szakmai kompetenciája, kutatási területe** összhangban legyen a szak/szakirány képzési programjával. **Oktatott területén elismert szakmai referenciával (projektvezetés, eredményes kutatás, témavezetés, doktori iskolai részvétel...)** bírjon.
- **Egvidejűleg egy szakért/szakirányért felelős¹¹**, a szakon/szakirányon legalább egy szakmai ismeretkör, vagy szakmai tantárgy, legalább **8** kredit értékű ismeretanyag felelőse, részvétele annak oktatásában **érdemi és meghatározó**.
- A szakindítás időpontjától számítva egy képzési ciklus befejezéséig **70.** életévét nem tölti be.

II.2. A szakon oktatók

a) Ismeretkör-felelős **AT, AR, AE** - ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgynál tantárgyfelelős

- **Felelős olyan AT, ill. AR oktató, vagy egyéb módon az oktatásba bevont személy (AE) lehet, aki legalább 3 éves oktatói gyakorlattal rendelkezik, és szakmai kompetenciája, kutatási/oktatásfejlesztői irányultsága összhangban van az ismeretkörrel, tantárggyal/tantárgyakkal, amely(ek)nek felelőse.**
- **A törzsanyag ismeretköreinek, ill. („önálló”) tantárgyainak felelősei tudományos fokozattal rendelkező oktatók, és legalább 2/3-uk AT / AR oktató.**
- **Egy oktató legfeljebb három – akár több szakon is előírt – ismeretkör (max. 3x12 kr.) felelőse lehet. Tantárgyfelelősként is ez a 36 kredit értékű ismeret a felső határa a felelősi terhelésnek¹² egy oktatóra nézve az intézményben, úgy, hogy a szakon a felelősöknek legfeljebb 50%-a felelhet 25 kredit ismeretnél többért.**
- **Az ismeretek átadásában és számonkérésében a felelős részvétele érdemi – az ismeretkör legalább egy tantárgyára, ill. legalább 3 kredit értékű ismeretanyagra kiterjedő.**
- **Elméleti szakmai ismeret, ismeretkör ilyen tantárgya felelőse tudományos fokozattal bíró, szakmailag kompetens oktató.**
- **Gyakorlati ismeret (szakmai) ismeretkör/tantárgy) felelőseinek legalább 80%-a az adott ismeretkörrel/tantárggyal összhangban lévő, igazolt oktatói és szakmai gyakorlattal bíró oktató.**
- **A 30 kreditet elérő specializációnak legyen intézményi felelőse, aki AT vagy AR oktató, a jelzett speciális ismeretek szakértője, és ezen ismeretkörök legalább egy tantárgyának, ill. min. 5 kredit ismeretnek felelőse és oktatója is.**

Több szakon/karon (intézményben) oktatott azonos szakmai tartalmú tantárgy / ismeretkör az akkreditációs megítélésnél egyszer számít!

b) A szak összes intézményi oktatója **AT, AR, AE, V**

- **A képzés „törzs-oktatóinak” legalább 75%-a az intézmény foglalkoztatott oktatója (AT/AR)**
- **Az intézményben folytatott gyakorlati foglalkozások vezetőinek legalább 50%-a az intézmény foglalkoztatott oktatója (AT/AR)**
- **A felelősökön túl a képzésbe bevont oktatóktól is elvárt, hogy szakmai kompetenciájuk összhangban legyen a tantárggyal/tantárgyakkal, melyeknek oktatásában részt vesznek.** Oktatói terhelésük (oktatásra fordított idő) tekintetében az Nftv. 26. § (1) pontban¹³ foglaltak az irányadók.
- **Vendégoktatók (V) részvétele az oktatásban: legfeljebb összesen 8 kredit értékű ismeretanyag/fő, 2 tantárgy/fő oktatásába való bevonására terjedhet ki.**

¹⁰ A szakfelelősi és szakirány-felelősi elvárásoknak már a kérelem benyújtásának időpontjában mindenben teljesülni kell, átlépő szándéknyilatkozat (ld. a HASZNÁLT FOGALMAK, ÉRTELMEZÉSEKNÉL) nem fogadható el!!

¹¹ A KKK-ban feltétel nélküli bemenetűként jelölt alapszakra épülő mester szak esetén ezen alapszak (vagy szakiránya) és mesterszak felelőse lehet ugyanaz a személy. Szakmai azonosság esetén a **nem tanári, diszciplináris mesterszak felelőse és az osztatlan tanárszakon az azonos diszciplináris szakmai modul (szakpár-tag) felelőse lehet ugyanaz a személy.**

¹² A speciális tantervi egységeknek (szakmai gyakorlat, szakdolgozati szeminárium, témavezetői konzultáció) van intézményi felelőse a szakon, de a felelős "kredit-terhelésébe" e tantervi egységekhez rendelt kreditek **nem** számítanak bele.

¹³ **Nftv. 26. § (1)** Az oktató a heti teljes munkaidejéből - két egymást követő tanulmányi félév átlagában - egyetemi vagy főiskolai tanári munkakörben legalább heti nyolc, docensi munkakörben legalább heti tíz, adjunktus, tanársegéd és mesteroktató munkakörben legalább heti tizenkét órát köteles a hallgatók felkészítését szolgáló előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció megtartására (a továbbiakban: tanításra fordított idő) fordítani. Az oktató munkaideje legalább húsz százalékában tudományos kutatást - a művészet, művészetközvetítés és sporttudomány képzési területen művészeti vagy sportszakmai tevékenységet - folytat, továbbá a hallgatókkal való foglalkozással, tudományos kutatással le nem kötött munkaidőben - munkaköri feladatként - a munkáltató rendelkezései szerint ellátja mindazokat a feladatokat, amelyek összefüggnek a felsőoktatási intézmény működésével és igénylik az oktató szakértelmét.

II.3. Az oktató személyi-szakmai adatai

A képzésben résztvevő oktatók személyi-szakmai adatlapján közöltekből, jelzett publikációiból az illető oktatóról **legyen megállapítható** az alábbiak teljesülése, megléte:

- **szakmai kompetenciája**¹⁴ a „gondozott”, oktató tantárgyhoz, illetve ismeretkörhöz kapcsolódik,
- az (elsősorban) **elméleti-szakmai ismeretek oktatóinak tudományos/szakmai fejlesztői tevékenysége** ezen ismeretkörben eredményes, a mesterszintű ismeretek átadását megfelelő minőségben biztosítja,
- a szakképzettség szempontjából döntő fontosságú gyakorlati szakmai ismeretkörök felelőseinek oktatóinak, illetve gyakorlatvezetőinek **igazolt a szakmai gyakorlata, gyakorlottsága.**

II.4. Az idegen nyelven (is) tervezett képzés

Az idegen nyelven folyó képzés oktatói:

- *szakmai felkészültség, kvalifikáció tekintetében* feleljenek meg a magyar nyelvű képzéssel szemben *támasztott személyi feltételeknek,*
- rendelkezzenek *előadóképes idegennyelv-tudással;* melynek bizonyítéka lehet:
 - *anyanyelvként bírt nyelvtudás **vagy***
 - *felsőfokú nyelvvizsga – a **csak gyakorlatot vezető oktatóknál elegendő középfokú – , vagy***
 - *legalább fél éves, vagy rendszeres (felkéréses, meghívásos) külföldi, **adott nyelvterületi oktatási, vagy***
 - *legalább 1 éves aktív, dokumentált **hallgatói tapasztalat; vagy***
 - *legalább 6, az adott idegen nyelven tartott konferencia előadás.*

III. A SZAKTERÜLETI TUDOMÁNYOS HÁTTÉR

Az intézményben a szak KKK-jában jellemzőnek megadott tudományág(ak)ban **olyan kutatási** (fejlesztési, művészeti, sportszakmai stb.) **témákat is művelnek, ami révén felkészítik a hallgatókat a doktori képzésbe való továbblépésre,** azaz:

- A szak tudományágában legyen legalább két országosan (ebből legalább egy nemzetközileg is) elismert tudományos műhellyel vagy együtt dolgozó szakmai közösséggel bíró alapvető K+F / művészeti terület.
- Az oktatók az általuk gondozott diszciplínában rendszeresen publikáljanak és mutassák fel tudományos, mérnöki/művészeti alkotói, fejlesztési, pályázati eredményeiket, ezek pozitív visszajelzéseit¹⁵.

IV. A KÉPZÉS INDÍTÁSÁNAK INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI az idegen nyelven folyó képzésekre is!

- **Biztosított az indítandó képzés oktatási eszközigenye,** folyamatosan biztosíthatók az infrastrukturális alapfeltételek, azaz:
 - a mindenkori hallgatói létszámnak megfelelő elhelyezés (**tantermek, laboratóriumok, tanszéki helyiségek**) a hallgatók, oktatók és segéderők számára – a képzések igényeinek megfelelően,
 - a képzés **oktatási eszköztára,**
 - a képzést szolgáló szervezeti, hivatali struktúra működtetése.
- **Biztosítottak a gyakorlati képzés feltételei,** azaz a gyakorlati oktatás számára rendelkezésre álló infrastruktúra, tárgyi és eszközös feltételek, gyakorló helyek. **Ha az egybefüggő szakmai gyakorlatot a felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján jogi személy vagy gazdálkodó szervezet biztosítja, akkor szükséges a szándéknvlatkozat a szakmai gyakorlóléhelyektől, amelyekkel a felsőoktatási intézmény a képzés indításakor együttműködési megállapodást köt.**

¹⁴ Az adott szakterületi szakmai kompetencia meglétének ismérvei:

- adekvát szakképzettség (diploma) és/vagy tudományos fokozat/cím,
- a szakterülethez kötődő publikációk, kutatások, fejlesztések
- szakterületi tantárgy oktatásában több éves gyakorlat

¹⁵ Nftv. 26. § (1)..... Az oktató munkaideje legalább húsz százalékában tudományos kutatást - a művészet, művészetközvetítés és sporttudomány képzési területen művészeti vagy sportszakmai tevékenységet - folytat, A tudományos kutatási tevékenység eredményére vonatkozó adatokat a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázisban (a továbbiakban: Adatbázis) rögzíteni kell.

- **Az intézményi könyvtár állománya és szolgáltatásai biztosítják a tantárgyi programok kötelező irodalomjegyzékében felsorolt könyvek és szakirodalom, továbbá az adott tudományág legfontosabb folyóiratainak elérhetőségét minden hallgató számára,** valamint korszerű szolgáltatásokat nyújt az informatikai hálózat, amelyhez a hallgatók rendszeresen és szervezett formában hozzáférhetnek.
- Biztosítottak a **szakdolgozatok, diplomamunkák elkészítésének** szakmai (kutatási, tervezési, mérési stb.) feltételei.
- Az **idegen nyelven folytatandó oktatásban** is biztosítottak a fenti infrastrukturális és egyéb tárgyi feltételek (pl. oktatási segédanyagok az adott idegen nyelven) megléte megfelelő mennyiségben és minőségben.

TOVÁBBI SPECIÁLIS TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK (II.-III.-IV.) A TANÁRKÉPZÉSBEN¹⁶

- **A felsőoktatási intézményben - a szabályzatban meghatározott módon - tanárképző központ biztosítja a szakmai, tartalmi, szervezeti és tudományos feladatok összehangolását, az elméleti és gyakorlati képzés szervezését.**
- **Minden hallgató számára előzetes megállapodással igazoltan biztosított a külső gyakorlati képzőhely, ahol a gyakorlatot vezető tanár szakirányú felsőfokú végzettséggel és legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik.**

V. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS

Az intézmény biztosítani tudja a képzés teljes ciklusában a szak **sajátosságainak megfelelő** személyi és tárgyi feltételeket a **tervezett hallgatói létszámra és képzési formákra**.

VI. Székhelyen kívül, nem Magyarországon indítandó képzés

A **székhelyen kívüli** képzésben való szakindítási szempontok a fenti általános [I.-V. fejezet] elvárásokon túlmenően a következők.

- A székhelyen kívüli képzésben a szakmai törzsanyag ismeretei körében a valós oktatási feladatokat – *részben vagy egészben* – ellátók **legalább 50%-ban a székhelyen is folyó képzésben oktatók**. A további, bevont oktatók lehetnek a képzési hely adottságait kihasználó, ugyanakkor a szakmai kompetenciát illetően ugyancsak megfelelő oktatók.
- Vegyenek részt a székhelyen kívüli képzésben **helyi illetőségű, a hallgatók számára rendszeresen elérhető** oktatók, köztük legyen egy helyi, magáért a **székhelyen kívüli képzésért felelős** oktató, aki helyi kérdésekben önálló intézkedési hatáskörrel bír.
(*A véleményező bizottságok mérlegelésére van bízva, hogy a székhely és a képzés helyszíne függvényében milyen megoldást fogadnak el.*)
- A székhelyen kívüli képzés infrastruktúrája önmagában (helyben) kell biztosítsa a színvonalas képzésnek megfelelő tárgyi feltételeket.

¹⁶ Lásd Nftv. vhr. 87/2015. Korm. rend. 5. melléklet 3. pont

VII. Távoktatási képzési forma speciális feltételei

A szakindításra **távoktatási** formában a fenti általános [I-V. fejezet] elvárásokon túlmenően a következők érvényesek.

- Távoktatási tagozaton képzés minden tudományágban folytatható, ha az ismeretanyag távoktatási formában történő átadása *mind az elméleti, mind a gyakorlati képzés során megvalósítható*, és biztosítja az ismeretelsajátítást, a képességek fejlesztését, valamint a kompetencia építés gyakorlatát. *Biztosítani kell azt, hogy a hagyományos oktatási formákkal azonos tartalmú és értékű diploma kerüljön kiadásra.*

1. A távoktatási szervezeti egységre vonatkozó elvárások

- Korszerű logisztikai és oktatástechnológiai módszerek alkalmazása. A gyakorlatban meglévő irányzatok közül bármelyiket követheti az intézmény, az akkreditációs megítélésben egyik irányzat sem kap preferálást. Meg kell határozni, hogy a képzés folyamatában az egyes modulok tartalmának elsajátítása mennyi egyéni tanulási időt, konzultációt stb. igényel.
- A tananyag önálló elsajátításának megfelelő támogatásához biztosítani kell a folyamatos és színvonalas tananyagellátást, a tananyagokhoz való hozzáférést, valamint a konzultációs lehetőségeket.
- A hallgatók számára a teljes képzési időre vonatkozó tanulmányi tájékoztatót kell kiadni, amelyet a félévenkénti részletes tanulási útmutatók egészítenek ki. Ismertetni kell a kötelezően és a választhatóan rendelkezésre álló médiumokat (nyomtatott, elektronikus stb.).

2. A (nyomtatott és/vagy elektronikus) tananyagcsomagokkal szembeni elvárások

- A tananyagcsomagok legyenek összhangban a képzés céljával, a tantervvel és a tantárgyi leírásokkal.
- A tananyag tartalma, szerkezete és nyelvezete legyen alkalmas az ismeretek egyéni elsajátítására.
- A tanulási útmutatóknak konkrét javaslatokat kell tartalmazniuk a hallgatók tanulási stratégiájára vonatkozóan, megkönnyítendő az egyéni tanulási folyamat és az önellenőrzés megszervezését.
- A tananyagokat a könnyebb megértés és a folyamatos önellenőrzés érdekében egészítsék ki nyomtatott és/vagy elektronikus segédletek.

3. Az ellenőrzés – értékelés rendszere

- képezze a teljes tananyagcsomag szerves részét,
- alkalmazkodjon az egyéni tanulás módszeréhez (önellenőrzés, konzultáció, informatikai alapon történő kapcsolattartás, évközi beszámoló, vizsga).

Záróvizsgára csakis az intézmény székhelyén kerüljön sor, és a záróvizsga bizottságnak legyen külső, szakmailag elismert tagja.

4. A konzultáció

- legyen a távoktatás szerves része, segítse elő a távoktatási tananyag hatékony elsajátítását.
- biztosítása kötelező, előadással nem helyettesíthető,
- során az infokommunikációs infrastruktúra használatát is biztosítani kell.
- hatékonyságának javítása érdekében az intézmény konzultációs központot hozhat létre.

5. A képzés személyi feltételei

A szakfelelős, szakirányfelelős, tantárgyfelelős oktatókra vonatkozó általános elvárásokon (II. fejezet) túl a távoktatási képzésben a speciális feladatokat ellátókkal szembeni elvárások:

Tananyagfelelős:

Teljes- vagy részmunkaidőben foglalkoztatott (AT/AR), aki hitelt érdemlően igazolja, hogy részt vett távoktatási tagozati képzéshez szükséges speciális felkészítésben.

Tutorok irányítója:

Teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT), aki legalább öt éves távoktatási tapasztalattal rendelkezik.

Tutor:

Egy tutorhoz egyidejűleg (egy szemeszterben) *legfeljebb 50 hallgató* és *legfeljebb 3 tantárgy* gondozása tartozhat.

6. Infrastrukturális feltételek

- A távoktatásban kiemelt jelentőségű a hatékony egyéni tanulást, az intézmény és a hallgató közötti folyamatos kapcsolattartást biztosító távoktatási keretrendszer megléte. A rendelkezésre álló tananyaggal a keretrendszert fel kell tölteni
- A tananyag folyamatos korszerűsítéséhez tananyagfejlesztő háttérrel kell biztosítani.
- Az intézmény székhelyétől földrajzilag elkülönült konzultációs központ(ok)nak megfelelő informatikai háttérrel, szakkönyvtárral és a gyakorlati oktatás számára gyakorló helyel kell rendelkeznie.

A távoktatási, speciális fogalmak értelmezése**Konzultáció**

Olyan módszer, amely előkészíti, illetve segíti a hallgatók önálló tanulását, és a tananyag elsajátításával kapcsolatos egyéni problémáiknak tisztázását. Lehet: bevezető, eligazító, a tanulmányi idő alatt rendszeresen tartott, összefoglaló (pl. vizsga előkészítő) konzultáció.

Oktatástechnológia

- a tanítási-tanulási folyamat hatékony megtervezése és irányítása;
- a képzési cél megvalósításához és a tartalomhoz legmegfelelőbb módszerek, eszközök kiválasztása;
- az audiovizuális, elektronikus információhordozók kutatása, fejlesztése, megvalósítása;
- az eredmények diagnosztizálása és értékelése.

Tananyagfelelős

A tananyagfelelős szakmailag kompetens oktató (AT, AR), aki a távoktatási képzési formához is igazodva irányítani tudja a tananyagfejlesztést.

Tananyagcsomag

Tanulási eszközök egységes egészet alkotó – tárgyiasult vagy/és virtuális formában megjelentetett – együttese, amelyek a rendszerszervezés és folyamatszervezés követelményeinek megfelelően tanítási módszereket is tartalmaznak.

Tanulmányi útmutató

A hallgató számára készül, a képzés egészét és részeit összefüggéseiben és célrendszerében bemutató, a követelményrendszert ismertető tájékoztató füzet, amelyet a hallgató a képzés megkezdésekor megkap.

Tanulási útmutató

A tanuló számára készül, a tantárgy vagy a modul anyagának elsajátítását segíti, tájékoztatást ad a képzés menetéről, részéről és módszereiről. Időbeosztást ajánl, előírja a feladatok beküldési időpontját és a konzultációs lehetőségeket, megjelölve azok helyét és időpontját. Útmutatást ad a tanulás folyamatos és önálló szervezéséhez és értékeléséhez. Terjedelme változó, 1-2 laptól vékony füzetig.

Távoktatás

Sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadás-tanulási módszerek használatával az oktató-hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára épülő képzés, amelynek időtartamát, az ismeretátadás és a tanulmányok teljesítése ellenőrzésének formáit a hallgatóval kötött – egyéni tanulmányi rendre vonatkozó – megállapodásban a felsőoktatási intézmény határozza meg.

Távoktatási segédlet

A tananyag elsajátítását segítő – nyomtatott vagy multimédiás – eszközök. Pl.: szöveggyűjtemény, album, szótár, táblázat, film-részlet, Interneten elérhető linkek, kísérleti eszközök stb.

Távoktatási keretrendszer (képzési menedzsment rendszer)

A távoktatási keretrendszer (képzésmenedzsment rendszer) a szerver-kliens architektúrában működő digitális hálózaton belül szerveralkalmazásként funkcionáló informatikai alkalmazás (szoftver), melynek feladata az elektronikus távoktatás (e-learning) szervezése, a képzési folyamat működtetése (a képzéseknek, elektronikus tananyagoknak a tanuló számára történő eljuttatása) és mindezek értékelése. A rendszer alkalmazásának középpontjában a hallgató(k)nak az elektronikus képzéseken - a képzési célok elérése érdekében - történő tevékenységének megszervezése és lebonyolítása áll.

Tutor

A tutor a hallgatók személyes, szakmai tanácsadója, irányítója egy adott tananyag/modul önálló tanulással történő elsajátításában. Gépi vagy személyes megjelenésű „partner” a tanulásban, akivel a hallgató párbeszédet folytathat, vitatkozhat. A hallgatók segítése részben előre megtervezett módon és időpontokban (személyesen, telefonon) történik, részben pedig folyamatos e-mail-es és/vagy fórumos kapcsolattartás keretében valósul meg. Mindkettőt a tutor látja el. Egyik kapcsolattartási forma sem privilegizált!